

Türkmenistanyň Prezidenti Serdar BERDIMUHAMEDOW: — BIZ DÜNYÄNIŇ ÄHLI ÝURLARY WE HALKLARY ÜÇIN AÇYKDYRYS!

YAS DIPLOMATYŇ SESI

METBUGAT — ELEKTRON GAZETI
ELECTRONIC NEWSPAPER

Esaslandyryjysy — Türkmenistanyň Daşary işler ministriginiň Halkara gatnaşyklary instituty

THE VOICE OF YOUNG DIPLOMAT

Elektron gazet 2020-nji ýylyň 1-nji oktyabryndan bäri çykyar.

Nº32 (115) 2024-nji ýylyň 20-nji dekabry

Suşasý habarlar

HEPDÄNIŇ MÖHÜM WAKALARY

11-nji dekabrda Türkmenistanyň Prezidenti Serdar Berdimuhamedow Ýewropa Bileleşiginiň Merkezi Aziýa boýunça Ýörite wekili hökmünde wezipesini tamamlan hanym Teri Hakalany kabul etdi.

12-nji dekabrda Türkmenistanda Halkara Bitaraplyk günini hem-de ýurdumyzyň hemişelik Bitaraplyk hukuk derejesine eýe bolmagynyň 29 ýyllygy giňden bellenildi. Hormatly

Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow 12-nji dekabrd günini bilen Aşgabatda parahatçylygyň, ynsanperwerligiň nyşany bolan Bitaraplyk binasyna gül goýmak dabarasyna gatnaşdy hem-de şol gün Aşgabatdaky Mejlisler merkezinde Halkara Bitaraplyk günü mynasybetli geçirilen baýramçylyk konsertine tomaşa etdi.

12-nji dekabrda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Russiýa Federasiýasynyň «Wozroždeniýe» taslama-gurluşyk kompaniýalary toparynyň ýolbaşçysy Igor Bukatony kabul etdi.

13-nji dekabrda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Ermenistan Respublikasynyň Türkmenistanda täze bellenen Adatdan daşary we Doly ygtyýarly ilçisi Arsen Awagýany kabul etdi. Ilçi Türkmenistanyň döwlet Baştutanyna ynanç hatyny gowşurdy.

13-nji dekabrda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Özbegistan Respublikasynyň Türkmenistandaky Adatdan daşary we Doly ygtyýarly ilçisi wezipesine täze bellenen Rawşanbek Alimowy kabul etdi. Ilçi döwlet Baştutanymyza ynanç hatyny gowşurdy.

14-nji dekabrda türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedow Arkadag şäherine iş saparynyň barşynda Türkmenistanyň ozaldan gelýän hyzmatdaşy Fransiýanyň «Bouygues Turkmen» kompaniýasynyň baş direktory

A.Reşow bilen duşuşdy. Duşuşykda ikitaraplaýyn gatnaşyklaryň häzirkiki ýagdaýy we hyzmatdaşlygy ösdürmegiň geljekki ugurlary ara alnyp maslahatlaşyldy.

16-nji dekabrda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow «ITOCHU Corporation» kompaniýasynyň direktorlar geňeşiniň agzasy, ýerine ýetiriji wise-prezidenti, maşyn we enjamlar kompaniýasynyň prezidenti, Ykdysady hyzmatdaşlyk boýunça ýapon-türkmen komitetiniň başlygy Hiroýuki Subaýy kabul etdi.

16-nji dekabrda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Türkmen-amerikan işewürlik maslahatyna gatnaşmak üçin Aşgabada gelen «Türkmenistan — ABŞ» işewürler geňeşiniň Ýerine ýetiriji direktory Erik Stýuarty, «John Deere» kompaniýasynyň Merkezi Aziýada strategik hyzmatdaşlygy ösdürmek boýunça ýolbaşçysy Çaba Leýkony we «Westport Trading Europe Limited» kompaniýasynyň müdiriýetiniň başlygy Nikolaý Ýurçenkony kabul etdi.

17-nji dekabrda türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedow Türkmen-amerikan işewürlik forumyna gatnaşmak maksady bilen Aşgabada gelen «Türkmenistan — ABŞ» işewürler geňeşiniň Ýerine ýetiriji direktory Erik Stýuart bilen duşuşdy.

«Yas diplomatyň sesi».

Täze goşgular ýygındysy neşir edildi

Mälim bolşy ýaly, şu ýyl ýurdumyza hem-de bütin dünýäde Gündogaryň nusgawy şahyry we beýik akyl-dary Magtymguly Pyragynyň doglan gününüň 300 ýyllygy ýokary derejede dabaralandyrylýar. Şunuň bilen baglylykda, hemişelik Bitaraplygymyzyň 29 ýyllygy mynasybetli, Türkmenistanyň Daşary işler ministriginiň Halkara gatnaşyklary instituty tarapyndan «Pähim-paýhas ummanyna suýahat» atly täze goşgular ýygındysy neşir edildi.

Täze neşirde türkmen diplomatiýasynyň milli mekdebiniň bagtyýarlykdan ylham alýan halyna mugallymlarynyň hem-de talyp ýaşlarynyň goşgulary jemlenildi. Kitapda awtorlaryň 12-siniň 100-den gowrak goşgusy ýerleşdirilip, olarda täze taryhy döwrümiziň, Gahryman Arkadagymyzyň hem-de Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň

tagallary bilen ýurdumyza amala aşyrylýan beýik işleriň, mukaddes Garaşsyzlygymyzyň hem-de hemişelik Bitaraplygymyzyň, bagtyýar durmuşymyzyň waspy belentden ýetirilýär.

Семинар Чрезвычайного и Полномочного Посла Федеративной Демократической Республики Эфиопия в Туркменистане

13 декабря 2024 года в Институте международных отношений Министерства иностранных дел Туркменистана состоялся семинар, который провел Чрезвычайный и Полномочный Посол Федеративной Демократической Республики Эфиопия в Туркменистане Джемал Бекер Абдулла, в котором приняли участие студенты и преподаватели института.

Чрезвычайный и Полномочный Посол Эфиопии в Туркменистане выступил с лекцией об истории Эфиопии и туркмено-эфиопских отношениях в двустороннем и многостороннем форматах. Кроме этого, Посол рассказал о политико-дипломатических, социально-экономических и культурно-гуманитарных сферах двусторон-

них отношений, а также об основных приоритетах туркмено-эфиопских многосторонних связей в сфере международных организаций.

Семинар ознакомил будущих дипломатов, обучающихся в Национальной школе туркменской дипломатии, с новыми страницами туркмено-эфиопских отношений, принципами изучения международных отношений и дипломатии.

Training Session Held by an the Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of the Federative Republic of Brazil to Turkmenistan

On December 13, 2024, at the Institute of International Relations of the Ministry of Foreign Affairs of Turkmenistan, the

Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of the Federative Republic of Brazil to Turkmenistan Marsel Fortuna Biato conducted a training session on the Turkmen-Brazilian relations. Students and teachers of the Institute of International Relations of the Ministry of Foreign Affairs of Turkmenistan and the International University of Humanities and Development participated in the training session.

The Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of the Federative Republic of Brazil to Turkmenistan gave a lecture about the Turkmen-Brazilian relations in the bilateral format as well as multilateral relations such as international organizations.

The training course greatly helped the future international experts studying at the National School of Turkmen Diplomacy to enhance their knowledge on international relations and diplomacy.

«Yas diplomatyň sesi».

2024

-nji ýylyň 18-nji dekabrynda Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynda «Parahatçylygyň ýaş çaparlary» atly akyl-paýhas bäsleşiginiň «Bitarap Türkmenistanyň parahatçylygy dörediji diplomatiýasy: netijeli hyzmatdaşlygyň we durnukly ösüşiň ygtybarly guraly» atly umumy şygar astynda geçirilýän IV möwsüminiň III saýlama oýny geçirildi. Bu gezekki oýun «Halkara gatnaşyklarynda Bitaraplyk syýasaty: Parahatçylygy dörediji dialogyň we öňüni alyş diplomatiýasynyň kuwwaty» atly tema bagyşlandy.

Bäsleşigiň nobatdaky tapgyryna Aşgabat şäheriniň Saparmyrat Türkmenbaýy adyndaky umumy bilim berýän mekdep-internatynyň 12-nji synp okuwçylary Abdyrahym Aknyýazow, Atajan Ataturdyýew, Mamajan Muhammetnazarowa, Süleýman Nurýagdyýew, Mary welaýatynyň Murgap etrabynyň 19-njy orta mekdebiniň 12-nji synp okuwçysy Mergen Ataýew, Aşgabat şäheriniň 52-nji orta mekdebiniň 12-nji synp okuwçysy Resul Baýmyradow, Aşgabat şäheriniň inlis dilini çuňlaşdyryp öwredýän ýöriteleşdirilen 135-nji orta mekdebiniň 12-nji synp okuwçysy Leýla Bazarowa, Daşoguz welaýatynyň Daşoguz şäheriniň ýöriteleşdirilen 26-njy orta mekdebiniň 12-nji synp

okuwçysy Süleýman Gutlymyradow dagy gatnaşdylar.

Şeýle hem bu gezekki akyl-paýhas bäsleşigine Magtymguly adyndaky Türkmen döwlet uniwersitetiniň Türkmenistanyň taryhy kafedrasynyň mugallymy Toýly Hommyýew, Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutyň Halkara gatnaşyklary we diplomatiýa kafedrasynyň uly mugallymy, filosofiýa ylymlarynyň kandidaty Begenç Karaýew

lajak ugry bolan diplomatiýa we ata Watanymyzyň alyp barýan hoşniýetli goňsuçylyk, dost-doganlyk we özara bähbitlilik ýaly gymmatlyklara esaslanýan baky Bitaraplyk syýasaty bilen bagly ençeme sowallar berildi. Däp bolşy ýaly, her bäsleşikde öz ugurtapyjylygyny, ukyp-başarnygyny görkezip bilen öňe saýlanýar. Akyl-paýhas bäsleşiginiň nobatdaky saýlama tapgyrynda bolsa, Aşgabat şäheriniň 52-nji orta mekdebiniň 12-nji synp okuwçysy Resul Baýmyradow hem-de Aşgabat şäheriniň Saparmyrat Türkmenbaýy adyndaky umumy bilim berýän mekdep-internatynyň 12-nji synp okuwçysy Atajan Ataturdyýew ýeňiş gazandy.

Elbetde, bu bäsleşik hem bolsa, ol diňe bir ýeňijiler üçin däl, eýsem, oňa gatnaşyjylaryň ählisinde-de uly täsir galdirýar. Bäsleşige gatnaşyjylar geljekki hünärine uzaýan menzillere ilkinji ädimleri ädýärler. Şeýle hem, «Parahatçylygyň ýaş çaparlary» akyl-paýhas bäsleşiginiň institutyň okuw binasynda geçirilmegi hem aýratyn mazmuna eýedir. Çünki bu oňa gatnaşýan okuwçylaryň talyplýk dünýäsine bolan hyjuwyny artdyrýar.

Bäsleşikde ýaş çaparlaryň öz ykballaryny bag-

hem-de Türkmenistanyň Ylymlar akademiýasynyň Magtymguly adyndaky Dil, edebiyat we milli golýazmalar institutyň tekstologiýa we edebi miras bölüminiň uly ylmy işgäri Gyzylgül Tagandurdyýewa adalatly emelik etdiler.

Bäsleşikde ýaş çaparlaryň öz ykballaryny bag-

Aýnur HUDAÝBERGENOWA,
Halkara žurnalistikasy
fakultetiniň
III ýyl talyby.

The Importance of the Exhibition «Iran Agro food» for Strengthening Bilateral Relations

The specialized exhibition "Iran Agrofood" was opened in Ashgabat, the capital of Turkmenistan, featuring over 60 Iranian companies representing various sectors, including agriculture, the food industry, logistics, and more. The event aims to strengthen bilateral ties and enhance cooperation between Iran and Turkmenistan.

The opening ceremony of the exhibition marked a significant milestone for both countries. The Iranian Minister of Energy Abbas Aliabadi emphasized the key role of the exhibition in expanding mutually beneficial projects and intensifying interstate cooperation. He highlighted that "Iran Agrofood" serves as an important platform for the development of trade and the exchange of expertise between Iran and Turkmenistan, contributing to the creation of new opportunities for joint initiatives.

The exhibition, which will run until December 18, provides visitors with a unique chance to explore high-quality products and services from Iranian companies. Alongside the exhibition, business meetings and negotiations are being held to strengthen Turkmen-Iranian cooperation and establish new mutually beneficial contacts.

The exhibition presented a wide range of products and technologies. One of the central exhibits was the pavilion of the Iranian Embassy in Turkmenistan, where visitors could find information about the development of bilateral cooperation between the two countries. Special attention was given to the stands of trade and industry organizations from the provinces of Gurgan and Golestan, as well as the Iranian Chamber of Commerce, Industry, Mines, and Agriculture, which showcased videos reflecting the achievements of these regions.

A major focus of the exhibition was the food sector. For example, "Ashuradeh Dairy Co." and "Golestan Sabah Dairy Co." presented a wide range of dairy products.

"ATP Group Co." showcased carbonated drinks, chocolates, and confectionery, while "Pyersik Trading" presented a variety of fruit juices. Noteworthy exhibits included canned goods and packaging: "Mashad Asana Behrouz" displayed a wide array of canned products, including fruit jams.

Visitors also showed great interest in herbal teas from "Behchino" and dried fruits from "Farapaksh Golestan." The exhibition also featured aluminum packaging

from "Yekta Zarf Golestan Packaging Industries" and printing and packaging services from "Tabriz Pack."

The exhibition also showcased innovations in agriculture and livestock. "Moghan Agro-Industry and Livestock Co." presented feed for poultry, fish, and livestock, while "Goldane Sahra," "Bitaamin," and "Jovein Agriculture and Industry Co." highlighted their advancements in crop production and seed development. The exhibition also attracted the attention of companies involved in the production of agricultural machinery, such as "Sandan Farming

Machinery," as well as "Mashad Baking Industries," which specializes in equipment for baking and confectionery production.

The exhibition was not limited to agriculture and the food industry. Several companies offering technical and engineering services were also featured, including "Azar Pasilo" and "Mam Beton Paydar Shargh." The industrial sector was well represented by companies such as "Jabbari Trading," specializing in the production of motor oils; "NourDarou Gonbad," which manufactures personal hygiene products; and "Pishro Sakht Esterabat," which produces metal products.

Traditional handicrafts also had a prominent place at the exhibition. The private company "Sadeghi Trading Handicrafts" presented a variety of jewelry, decorative items, and handcrafted items. In addition, there were stands representing Iranian companies in the logistics, processing, and banking sectors.

On the second day of the exhibition, Iranian companies will present their projects aimed at strengthening bilateral cooperation. On the final day, a meeting will take place between representatives of the private sectors of both countries, followed by a ceremony to award certificates to the participants of the forum.

"Iran Agrofood" is a significant step toward deepening economic interaction between Turkmenistan and Iran, opening up new opportunities for business and knowledge exchange between the two nations.

Sulgun NEPESOVA,
the Lecturer of the Department of
International Economic Relations
of the Institute of International
Relations of the Ministry
of Foreign Affairs of Turkmenistan.

Город Аркадаг удостоен престижной награды

В декабре 2024 года город Аркадаг был удостоен престижного знака качества «Выбор качества — 2024» в категории «Алмаз». Эта награда, присуждаемая Европейским обществом исследований качества (European Society for Quality Research), подчеркивает выдающиеся достижения города в области управления качеством, а также его стремление к инновациям и устойчивому развитию.

Город Аркадаг, построенный на принципах «многого города», гармонично сочетает современные технологии, экологически чистые решения и национальные архитектурные традиции. Его уникальный подход к развитию ин-

фраструктуры и защите окружающей среды уже получил международное признание.

Одним из главных достижений города является успех медицинского кластера. Продукция, выпускаемая в Аркадаге, включая стерильные повязки, детское питание и стоматологические изделия, отмечена международными сертификатами качества. Эти товары востребованы не только внутри страны, но и успешно экспортируются, что укрепляет экономический потенциал Туркменистана.

В рамках второго этапа строительства в Аркадаге запланировано возведение новых промышленных комплексов, образовательных учреждений, медицинских центров и торгово-развлекательных зон. Особое внимание уделяется созданию парков, внедрению возобновляемых источников энергии и технологий умного управления, что способствует экологической устойчивости и повышению качества жизни горожан.

Город также был удостоен других престижных наград за достижения в архитектуре, экологии и инновациях. Среди них международные премии за использование солнечной энергии, системы водоочистки и обеспечение безопасности.

Присуждение Аркадагу знака качества «Выбор качества — 2024» в категории «Алмаз» подтверждает его статус, как одного из самых современных и инновационных городов региона, а также демонстрирует приверженность к стремлению Туркменистана к высоким стандартам качества и устойчивому развитию.

**Кадырмурат
ОВЕЗГЫЛЫДЖОВ,**
студент III курса факультета
международного
права.

В ашда BMG-niň Hemişelik wekilhanamyzyň Baş Assamble-ýasynyň mejlislerinde kabul edilýän rezolýusiýalar, kararlar bilen baglylykda BMG-niň Baş sekretaryndan köp sanly ýüz tutmalar, haýyş hatlary gelip gowuşýardy we men olary üns bilen öwrenerdim, iňlis dilin-

Hemişelik wekilhanamyzyň indiki ýyl üçin iş Meýilnamasyny taýýarlardym. Bu meýilnama goşmaça hökmünde onuň yzyna, adatça, Türkmenistan üçin aýratyn gyzyklanma döredip biljek BMG-niň esasy ýygnaclarynyň, maslahatlarynyň sanawyny we başga materiallary goşardym. Ýanwar aýyndan sentýabr aýyna çenli

8-de Manhattaniň merkezinde, 67-nji köçede, Leksington we 3-nji awenýuniň arasynda ýerleşen Hemişelik wekilhanamyzda iş ýerimde bolýardym. Irden, 9 sagat 30 minuta çenli Hemişelik wekilhanamyzda işleýärdim: BMG-niň resminamalary, şol sanda BMG-niň ştab-kwartirasynda şol gün boljak mejlisleriň

HEMIŞELIK WEKILIŇ ADATY IŞ GÜNI

den türkmen ýa-da rus diline gyssagly terjime ederdim. Soňra bolsa ýurdumyzyň bähbitlerini göz önünde tutmak, şeýle hem özümiň olar baradaky oý-pikirlerim we teklip-lerim bilen şol ýüz tutmalar we haýyş hatlary barada Hökümetimizi habardar ederdim.

bolsa, özümiň mümkinçiliklerime görä, BA-nyň nobatdaky mejlisiniň Gün tertibiniň has möhüm meseleleri boýunça öz hususy ylmy-barlaglarymy geçirerdim. Munuň özi şol meseleler boýunça Hökümetimizi habardar etmek we biziň garaýyşlarymyz bilen bagly teklip-

maksatnamalary, şeýle hem edaramyza gelýän hatlar bilen taňşardym. Bolýan ýurdumyň, hatda onuň goňsy ýurtlarynyň wekillerinden dürli meseleler bilen Türkmenistanyň Hemişelik wekili bilen duşuşmak isleýänler hem az däl. Şeýle duşuşyklar barada men ýörite depderçe tutupdym we şonda-ky sanawyň üstüni men günde kabinetimdäki hemişe jogap berýän telefonda dolduryp durýardym. BMG-de günün birinji ýarymynda geçirilýän mejlisler, adatça, sagat 10-dan sagat 13-e çenli, günün ikinji ýarymyndaky mejlisler bolsa sagat 15-den 18-e çenli meýilleşdirilýärdi we men şol wagtlar, adatça, BMG-de bolýardym. 18 sagat 30 minutdan sagat 22-ä çenli bolsa Hemişelik wekilhanamyzda işleýärdim: ozaly bilen, Aşgabada ýollanylmalý habarlary taýýarlamak we olary ugratmak ýaly dürli işler bilen meşgul bolýardym. Köp hallarda, hatda şenbe we ýekşenbe günleri hem edarada işlemeli bolýardy. Umuman, meniň iş günüm ölçegsizdi we ol gije-gündiziň, takmynan, 17 sagadyny öz içine alýardy. Gepiň gysgasy, meniň wagtyma isleg bildiren talaplar çensiz köp boldy. Ýöne muňa seretmezden, ýaşaýan ýerime her gün özümiň çylşyrymly, örän agyr, şol bir wagtyň özünde hem Watanymyzyň, halkymyzyň bähbitleriniň hatyrasyna çeken gündelik diplomatik işimiň netijelerinden kanagatlanmak bilen hemişe keýpikök ýagdaýda barýardym.

Hemişelik wekil, ilçi hökmünde meniň işimde ýurdumyzyň üçin zerur bolan ylmy-barlag materiallaryny ýygnamak we olary Aşgabada ýollamak, BMG-niň BA-nyň mejlislerine taýýarlanmak bilen bagly meseleler hem uly orun tutdy. Hemişelik wekilhanamyzyň BA-nyň mejlisleri bilen bagly iş Meýilnamasyny men her ýyl öz wagtynda (maý aýynda) taýýarlaýardym we ony tassyklamak üçin TDIM-niň garamagyna ýollaýardym. Dekabr aýynyň aýagynda, BA-nyň mejlisiniň esasy böleginiň tamamlanmagy bilen, her ýyl Türkmenistanyň wekiliýetiniň BMG-niň BA-nyň mejlisine gatnaşmagynyň netijeleri barada daşary işler ministriň adyna syýasy hasabat taýýarlardym.

leri öňe sürmek üçin zerurdy. Ýokarda aýdylanlar, has takygy, Hemişelik wekilhanamyzyň önünde durýan wezipeler bilen baglylykda, Hemişelik wekil hökmünde men özümiň gün tertibimi, takmynan, şeýleräk gurapdym: adatça, men ýerli wagt bilen ir sagat 6-da turýardym we ýeňil ertirlikden soň, 6 sagat 40 minutda Manhattene ugraýardym. Meniň ýaşaýan ýerim bolan Bronks etrabyndan Manhattene barmak üçin, takmynan, 20 kilometr ýol geçmelidi. Ýolda men radio diňleýärdim we dünýäde bolup geçýän täzelikler bilen tanyşýardym. Şol gidişime göni BMG-niň ştab-kwartirasyna barýardym we şol ýerden Wekilhanamyz üçin niýetlenen BMG-niň poçtasyny we materiallaryny alýardym. Şunlukda, her gün ir sagat

Amangeldi RAHMANOW,

Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň Halkara gatnaşyklary we diplomatiýa kafedrasynyň müdiri, Türkmenistanyň Adatdan daşary we Doly ygtyýarly ilçisi, Türkmenistanyň ussat diplomaty, professor, taryh ylmylarynyň doktory, filosofiýa ylmylarynyň kandidaty.

BMG-niň çäginde 2024-nji ýylyň soňky çäryeginde Türkmenistanyň başlangyjy bilen kabul edilen Kararnamalar we resminamalar Baş Assambleýanyň 79-njy mejlisiniň degişli resminamalary hökmünde BMG-niň alty dilinde neşir edildi we paýlaşyldy.

Adamzat taryhynyň asyrlaryň alysyklaryna uzap gidýän heňnamlaryna nazar aýlap göreniňde, umumadamzat medeni we ruhy gymmatlyklaryna uly goşant goşan beýik şahsyýetleriň ençemesiniň bolandygyna göz ýetirmek bolýar. Olaryň dünýä medeniýeti baýlaşdyran ajaýyp döredijiligi diňe bir döwre, bir halka däl, eýsem, ähli halka, ähli döwre degişlidir. Şol beýik şahslaryň biri hem dünýä edebiýatynyň şamçyragy Magtymguly Pyragydyr. Onuň dürdäne şygrylary halkyň kalbynda baky orun almak bilen, olar ýyllar geçip, asyrlar aýsa-da, gymmatyny-da, ähmiýetini-de ýitirmän, göýä, göwher kimin barha nurlanýar.

Türkmen halkynyň Milli Lideri Gahryman Arkadagymyzyň örän jaýdar belleşi ýaly: «Magtymguly Pyragy sözün güýji, gudraty bilen şygryýet äleminde ady arşa galan beýik akyldar şahyrdyr. Magtymgulynyň şygryýet älemi — türkmen edebiýatynyň buldurap akýan, çuňňur mana we çeper söze teşne kalplary gandyryan çeşmesi».

Magtymgulynyň döredijiligi örän köp taraplydyr. Onuň eserleri tema taýdan dürli-dürli bolup, olardan sosial-syýasy, ykdysady, öwüt-nesihat, söýgi, dünýä meselesi, dini äheňler, dürli rowaýatlar bilen baglanyşykly döredilen şygrylar şahyryň döredijiliginiň esasyny tutýar. Dana Magtymgulynyň döredijiliginiň in esasy agramly bölegi adam we onuň ykbaly hakda-ky meseledir.

Dana şahyr ynsanlary söýmekligi, hormatlamaklygy, olaryň namysyny, mertebesini gormaklygy özüne hemişelik hemra edinipdir, päk ýürekden hyzmat edipdir. Ol adamyň ykbalyna parhsyz garaýanlary, olara ýüregi agyrmaýanlary ynsan hasaplamandyr, olary aýy sözler bilen tankytlapdyr, haýwanlara, mör-möjeklere deňäpdir:

**Ýagşylykda ile özün tanadan –
Alkyş alyp derejesi zor bolar.
Ýaman bolup, ýagşylygy unudan –
Öz yzzatyn gidir, itden har bolar.**

Ynsanperwerligiň belent nusgasyny görke-

zen parasatly alym, şahyr Magtymguly hemişe adam aladasy bilen ýaşayar. Öz döwrüniň beglerine, hanlaryna ynsanyň kimligine garamazdan, sarpasyny tutmaga ýardam, goldaw etmäge çagyryar:

**Asla adamzada aýy söz urma,
Pakyr-misgine delalat ýagşy.**

**Ýetimi göreňde güler yüz bergil,
Goldan gelse, oňa tagam-duz bergil,
Gamgyny göreňde, ýagşy söz bergil,
Entäni goldara hemaýat ýagşy.**

Dana Magtymgulynyň ýaşan döwründe türkmenleriň merkezleşen döwleti bolmandyr. Bu döwürde keseki ýurt basybalyjylary tarapyndan türkmenleriň obalaryna, şäherlerine yzygiderli talaňçylykly yörüşler, çozuşlar bolup durupdyr. Bu ýagdaýy şahyr öz goşgularynda janyňangynlyk bilen suratlandyrypdyr:

**Bazarym sowuldy, harydym galdy,
Dükanyň eýesiz galdy, neýläýin.**

**Ýurtlar weýran boldy, zyndan ýurt boldy,
Şum pelek leşgerin saldy, neýläýin.**

**Dagdan aşyp gyzylbaşyň ordasy,
Gözel ilim weýran kyldy, neýläýin.**

**Her gün açdy gul-gyragyň bazaryn,
Namysym bazara saldy, neýläýin.**

Parasatly şahyr türkmen halkynyň erkin, azat, özbaşdak döwletde parahat, eşretli, bagtly ýaşamagy üçin örän uly tagalla edipdir. Ol halkyň agyr ýagdaýa düşmegine sebäp bolan agzalalygy ýazgarypdyr, halky agzybirlige çagyrypdyr:

**Bir-biriňi çapmak ermes ärlükden,
Bu iş şeýtanydyr, belki, körlükden,
Agzalalyk aýrar ili dirlikden,
Munda döwlet dönüp, duşmana gelgeý.**

Türkmen taýpalarynyň birleşip, bir bitewi merkezleşen döwlet gurmaklary baradaky çagyryş mazmunly ideýalary onuň «Türkmeniň», «Bäsi-

miz», «Türkmen binasy» goşgularynda has aýdyň öz beýany tapypdyr.

Beýik Magtymgulynyň eserlerinde beýan edilen köp garaşylan ajaýyp eýýam, özbaşdak, garaşsyz döwlet 1991-nji ýylyň güýzünde berkarar boldy. Akyldar şahyr bu günki gün diňe bir türkmeniň däl, eýsem, dünýä halklarynyň ençemesiniň söýgüli şahyryna öwrüldi. Aslynda, hakdan içen şahyrlar haýsydyr bir millete degişli bolman, olar umumadamzat şahyrlary hökmünde tanalýarlar. Çünki olaryň paýhasly eserleri islendik halkyň ýüregini-de

heýjana salýar. Şonuň üçin-de, beýik söz ussadyň sarpasy daşary ýurtlarda-da belent tutulýar. Mälim bolşy ýaly, Türki medeniýetiň halkara guramasynyň (TÜRKSÖY) 2024-nji ýyly «Türki dünýäsiniň beýik şahyry we akyldary Magtymguly Pyragy ýyly» diýip ygylan etmegi-de biziň sözlerimiziň güwäsidir.

(Dowamy bar).

16 декабря 2024 года в МИД Туркменистана состоялась встреча Министра иностранных дел Туркменистана Рашида Мередова с Министром энергетики Ирана Аббасом Алиабади.

Baş redaktor
Täzegül KULJIKOWA

Baş redaktoryň orunbasarlary: M.Mätgurbanow, G.Gurbansähedow.

Jogapkär kätib: B.Garaýew.
Jogapkär kätibiň orunbasary: A.Kaşaňow.

Bölüm müdiri: J.Öwezowa.
Edebi işgärler: A.Ýazweliýew, O.Çaryýarowa,
A.Nobatowa, Y.Hallyýew.

Korrektor: A.Döwletowa, M.Orazdurdyýewa.

Redaksion geňeşiň agzalary:

B.Ataýew, M.Berdinyýazow, A.Gökleňow,
R.Bäşimow, B.Saryýew, B.Amansaryýew,
B.Karaýew, M.Gandymowa, P.Çaryýew,
J.Pürjähewa, O.Amanmuhammedowa.

Gazet elektron görnüşinde
HGI-niň www.iirmfa.edu.tm
internet saýtynda
ýerleşdirilýär.

E-mail:
hgi.redaksiya@gmail.com